

Monipaikkaisten Pohjois-Karjala - Potentiaalipuheista tekoihin! -hanke 8/2024-3/2026

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 166

Kaupunginjohtaja: Pohjois-Karjalassa on tunnistettu merkittävää, ja proaktiivisella kehittämisellä käyttöön saatavaa monipaikkaisten pääomaa työn, yrittäjyyden, yhteisöllisyyden, osallisuuden ja hoivan näkökulmista.

Hankkeessa toteutetaan neljä (4) kokeilua eri puolilla maakuntaa. Niiden tavoitteena on synnyttää toimintatapoja, jotka mahdollistavat monipaikkaisuuden paremman hyödyntämisen maakunnan kehittämisessä. Kokeilut liittyvät monipaikkaisten asukkaiden osaamisen kartoittamiseen, monipaikkaisten juurruttamiseen ja osallistamiseen osaksi maaseudun paikallisyhteisöjä, vuorovaikutustapojen ja viestinnän kehittämiseen monipaikkaisten tavoittamiseksi, etätyötilojen käytön tehostamiseen ja monipaikkaisten rekrytoimiseen vastaamaan maaseudun osaavan työvoiman tarpeisiin.

Hankekonsortion koordinaattorina toimii Itä-Suomen yliopisto ja toimet toteutetaan aikavälillä 8/2024 – 3/2026. Hankehakemuksessa toteutukseen on haettu 100 % julkinen rahoitus Maaseuturahaston yhteistyötoimenpiteestä Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön rahoittaminen. Jokaiselle pilotille on alustavassa budjetissa varattu 35 000 euroa toteutukseen. Toteutus vaatii pilotin vastuutahon ja Itä-Suomen yliopiston välisen tuensiirtosopimuksen.

Hankkeen ensimmäisessä työpaketissa lähdetään toteuttamaan pilotteja eli monipaikkaisuuden potentiaalia realisoivia kokeiluja. Pilottien toteutuksesta vastaavat Nurmeksens kaupunki, Kiteen kaupunki, Pohjois-Karjalan Kylät ry ja Maaseudun Sivistysliiton Vaara-Karjalan kulttuuriyhdistys. UEF ja Syke tukevat pilottien toteutusta omalla asiantuntijuudella ja tietopohjalla sekä vastaavat pilottien seurannasta, pilottien törmäyttämisestä eli kokemusten vaihdosta, tulosten ja havaintojen raportoinnista sekä niiden levittämisestä muualle maakuntaan.

Pilotti 1 (NURMES): Monipaikkaisten osaamisen kartoittaminen ja kiinnittäminen alueelle. Pilotissa lähdetään kartoittamaan monipaikkaisten (vapaa-ajan asukkaiden) osaamista ja edistämään heidän kiinnittymistä alueelle pidempikestoisesti ja jopa pysyvästi.

Pilotti 2 (KITEE): Maakunnan etätyötilojen kehittäminen. Pilotissa lähdetään kehittämään maakunnan etätyöpisteiden houkuttelevuutta ja näkyvyyttä.

Pilotti 3 (PK-KYLÄT): Kyläkummi /monipaikkaisuusagentti pilotissa lähdetään levittämään ja juurruttamaan maakuntaan vielä Pohjois-Karjalasta puuttuvaa kyläkummi-mallia tai monipaikkaisuusagentti -toimintaa.

Pilotti 4 (MSL / Vaara-Karjalan kulttuuriyhdistys): Viestintä ja some-vaikuttajat pilotissa lähdetään kehittämään erityisesti monipaikkaisille/vapaa-ajan asukkaille suunnattua viestintää.

Pilotit 3 ja 4 käynnistetään heti hankkeen käynnistyttyä 1.8 tai 1.9.2024, pilotit 1 ja 2 seuraavan vuoden alussa eli 1.1.2025.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä Nurmeksen kaupungin osallistumisen Itä-Suomen yliopiston hakemaan Monipaikkaisten Pohjois-Karjala – Potentiaalipuheista tekoihin! -hankkeeseen, ja

2. valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan hankkeeseen liittyvät sopimukset.

Kaupunginhallitus: Ehdotukset hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Reeta Rönkkö poistui kokouksesta (osallisuusjävi) tämän asian käsittelyn ajaksi.

Kaupunginhallitus 08.09.2025 § 193
227/00.04.02/2024

Kaupunginjohtaja: Osana Monipaikkaisten Pohjois-Karjala - Potentiaalipuheista tekoihin -hanketta toteutettiin kevään ja kesän 2025 aikana monipaikkaisten nurmekselaisten kysely. Kyselyn toteutti hanketyöntekijä Juho Luostarinen.

Kyselyn tavoitteena oli selvittää millaisia siteitä Nurmekseen on, miten vietetään aikaa, millaisia esteitä tai toiveita paikkakuntaan liittyy vapaa-ajan asumisen, vierailujen tai etätyön ympäristönä. Suurin osa vastanneista oli työikäisiä ja perheellisiä, jotka asuivat vakituisesti toisella paikkakunnalla, mutta heillä on kiinteä tai tunnepitoinen yhteys Nurmekseen.

Kysely tavoitti 380 vastaajaa eri puolilta Suomea. Tulokset tarjoavat arvokasta tietoa siitä, millä tavoin Nurmeksen kaupunki voisi houkutella monipaikkaisia viettämään enemmän aikaa alueella – ja mahdollisesti sitoutua pidempiaikaisesti yhteisöön.

Kysely osoittaa että Nurmeksella on merkittävä potentiaali monipaikkaisuuden kehittämisessä. Nurmeksen kaupungilla on mahdollisuus lisätä kaupungin vetovoimaa työllisyyden edistämällä, liikenneyhteyksien parantamisella ja palveluiden monipuolistamisella. Samalla on tärkeää säilyttää alueen vahvuudet: luonnon läheisyys, yhteisöllisyys ja monipuolinen kulttuuritarjonta.

Monipaikkaiset edustavat tärkeää resurssia, joka voi tuoda alueellemme uutta osaamista, verkostoja ja elinvoimaa. Heidän tarpeidensa huomioiminen ja aktiivinen mukaan ottaminen päätöksentekoon voi merkittävästi edistää Nurmeksien kehitystä tulevaisuudessa.

Vaikka kyselyyn vastasi vain murto-osa monipaikkaisista, tulokset antavat selkeän suunnan siitä, millaisia tekijöitä tulisi huomioida monipaikkaisten kohderyhmä huomioiden. On todennäköistä että potentiaalinen kiinnostuneiden määrä on todellisuudessa huomattavasti suurempi kuin kyselyn vastaajamäärä antaa ymmärtää. Näin ollen kyselyn tuloksia voidaan pitää tärkeänä indikaattorina kaupungin tulevien kehittämistoimien suuntaamisessa.

Hanketyöntekijä Juho Luostarisen mukaan kysely osoittaa, että Nurmeks näyttäytyy rakastettuna luonto- ja kulttuurikaupunkina, joka vetoaa monipaikkaisiin perhesiteiden ja vapaa-ajan kautta, mutta sen syrjäisyys, palveluiden puute ja heikko tiedotus estävät täyden potentiaalin hyödyntämisen.

Kaupunki koetaan "ihanana mutta unohdettuna"(avoin vastaus), jossa on lämminhenkinen yhteisö, mutta liian vähän elämää, erityisesti iltaisin ja talvella. Nuoremmille vastaajille Nurmeks voi vaikuttaa hiljaiselta, kun taas vanhemmat vastaajat arvostavat rauhaa, mutta pelkäävät palveluiden heikkenemistä.

Luostarinen näkee, että tulevaisuuden toimissa Nurmeksien kaupungin kannattaa viestinnällisesti nostaa ja rahallisesti panostaa kaupungin valtteihin eli kulttuuriin, tapahtumiin, perhe-elämän tukemiseen ja luontokohteisiin ja näin erottautua muista vastaavista kunnista.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää saaneensa monipaikkaisten nurmekseläisten kyselyn tulokset tiedoksi.

Kaupunginhallitus: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän asian käsittelyssä kuultiin asiantuntijana Monipaikkaisten Pohjois-Karjala - Potentiaalista tekoihin- hankkeen hanketyöntekijää Juho Luostarista. Juho Luostarinen poistui kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen kello 16:54.